

Na temelju članka 17. stavak 2. i članka 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 113. sjednici održanoj 21. siječnja 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O MATERIJALIMA I PREDMETIMA NAMIJENJENIM ZA DODIR S HRANOM

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

Pravilnikom o materijalima i predmetima namijenjenim za dodir s hranom (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuje se uporaba i uvjeti stavljanja na tržište materijala i predmeta čija je namjena da posredno ili neposredno dođu u dodir s hranom, a u svrhu osiguranja visoke razine zaštite zdravlja ljudi i interesa potrošača.

Članak 2. (Definicije)

Osnovni pojmovi korišteni u ovome Pravilniku imaju sljedeća značenja:

- a) **sljedivost** je mogućnost ulaženja u trag i praćenja materijala ili predmeta u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije;
- b) **stavljanje na tržište** je držanje materijala i predmeta u svrhu prodaje, uključujući ponudu za prodaju ili bilo koji drugi oblik prijenosa, bez obzira na to jesu li besplatni ili nisu, i prodaju, distribuciju i druge oblike prijenosa;
- c) **aktivni materijali i predmeti u dodiru s hranom** (u daljnjem tekstu: aktivni materijali i predmeti) su materijali i predmeti čija je namjena produžavanje trajnosti ili poboljšanje stanja upakirane hrane. Oni su izrađeni tako da sadrže komponente koje bi trebale otpuštati ili apsorbirati tvari u upakiranu ili iz upakirane hrane ili okoline koja okružuje hranu;
- d) **inteligentni materijali i predmeti u dodiru s hranom** (u daljnjem tekstu: inteligentni materijali i predmeti) su materijali i predmeti koji nadziru stanje upakirane hrane ili okoline koja okružuje hranu;
- e) **tvrtka** je svako poduzeće, javno ili privatno, koje za dobit ili bez dobiti ostvaruje bilo koju djelatnost povezanu s bilo kojom fazom proizvodnje, prerade i distribucije materijala i predmeta;
- f) **subjekt u poslovanju** je fizička ili pravna osoba čija je odgovornost osigurati da se odredbe ovoga Pravilnika provode u tvrtki pod njegovim nadzorom.

Članak 3. (Primjena odredaba)

Ovaj se Pravilnik primjenjuje na materijale i predmete, uključujući aktivne i inteligentne materijale i predmete u dodiru s hranom (u daljnjem tekstu: materijali i predmeti), koji su u svome konačnom stanju:

- a) namijenjeni za dolazak u dodir s hranom; ili
- b) su već u dodiru s hranom i bili su namijenjeni u tu svrhu; ili

c) se razumno može očekivati da bi mogli doći u dodir s hranom ili bi njihovi sastojci mogli prijeći u hranu pod uobičajenim i predvidljivim uvjetima uporabe.

Članak 4.
(Izuzeci od primjene)

Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se na:

- a) materijale i predmete koji se nabavljaju kao antikviteti;
- b) materijale za prekrivanje ili premazivanje, kao što su materijali za prekrivanje kore sira, gotove mesne proizvode ili voće, koji su sastavni dio hrane i mogu se konzumirati zajedno s tom hranom;
- c) stalnu javnu ili privatnu opremu za vodoopskrbu.

Članak 5.
(Opći zahtjevi)

(1) Materijali i predmeti, uključujući aktivne i inteligentne materijale i predmete, proizvode se u skladu s dobrom proizvođačkom praksom tako da, pod uobičajenim ili predvidljivim uvjetima uporabe, njihovi sastojci ne prelaze u hranu u količinama koje bi mogle:

- a) ugroziti zdravlje ljudi; ili
  - b) prouzrokovati neprihvatljive promjene u sastavu hrane; ili
  - c) prouzrokovati pogoršanje organoleptičkih svojstava hrane.
- (2) Označavanjem, reklamiranjem i predstavljanjem materijala ili predmeta ne smiju se obmanjivati potrošači.

Članak 6.
(Posebni zahtjevi za aktivne i inteligentne materijale i predmete)

(1) U primjeni članka 5. stavka (1) toč. b) i c) ovoga Pravilnika aktivni materijali i predmeti mogu dovesti do promjena u sastavu ili organoleptičkim svojstvima hrane, pod uvjetom da su te promjene sukladne s odgovarajućim propisima iz područja hrane.

(2) Do usvajanja dodatnih propisa u vezi s aktivnim i inteligentnim materijalima i predmetima, tvari uključene u aktivne materijale i predmete namijenjene otpuštanju u hranu ili okolinu koja okružuje hranu odobravaju se i koriste u skladu s odgovarajućim propisima iz područja hrane, te moraju biti sukladne s odredbama ovoga Pravilnika i njegovim provedbenim mjerama.

(3) Tvari iz stavka (2) ovoga članka smatraju se sastojcima hrane u smislu odredaba Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08).

(4) Aktivni materijali i predmeti ne smiju dovoditi do promjena u sastavu ili organoleptičkim svojstvima hrane (npr. prikrivanje kvarenja hrane), što bi moglo potrošače dovesti u zabludu.

(5) Inteligentni materijali i predmeti ne smiju davati podatke o stanju hrane koji bi mogli potrošače dovesti u zabludu.

(6) Aktivni i inteligentni materijali i predmeti koji su već u dodiru s hranom moraju se označiti na odgovarajući način kako bi potrošač mogao identificirati nejestive dijelove.

(7) Aktivni i inteligentni materijali i predmeti moraju se označiti na odgovarajući način tako da jasno ukazuju da se radi o aktivnim i/ili inteligentnim materijalima ili predmetima.

Članak 7.
(Posebne mjere)

(1) Za skupine materijala i predmeta iz Aneksa I. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika, i ako je to odgovarajuće, za kombinacije tih materijala i predmeta ili za reciklirane materijale i predmete koji se koriste u proizvodnji tih materijala i predmeta mogu se usvojiti ili izmijeniti posebne mjere u skladu s postupkom iz stavka (2) ovoga članka.

(2) Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, predlaže Vijeću ministara Bosne i Hercegovine donošenje propisa iz ovoga područja.

Članak 8.
(Deklariranje)

(1) Ne dovodeći u pitanje posebne mjere iz članka 7. ovoga Pravilnika, kada se materijali i predmeti koji još nisu u dodiru s hranom stave na tržište, označavaju se:

- a) riječima: "*dodiru s hranom*" ili posebnom oznakom (npr. aparat za kavu, boca za vino, žlica za juhu) ili slikovnom oznakom iz Aneksa II. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika;
- b) ako je to potrebno, posebnom uputom koje se treba pridržavati radi sigurne i odgovarajuće uporabe;
- c) nazivom ili trgovačkim nazivom i, u oba slučaja, adresom proizvođača, prerađivača ili prodavatelja odgovornog za stavljanje na tržište i registriranog u Bosni i Hercegovini;
- d) odgovarajućom deklaracijom ili identifikacijskom oznakom kako bi se osigurala sljedivost materijala ili predmeta, na način propisan u članku 11. ovoga Pravilnika;
- e) kod aktivnih materijala i predmeta, podacima o dopuštenoj uporabi ili uporabama i drugim bitnim podacima, poput naziva i količine tvari koja se otpušta iz aktivne komponente, kako bi se omogućilo subjektima u poslovanju s hranom koji rabe te materijale i predmete da djeluju u skladu s odgovarajućim propisima iz područja hrane, uključujući propise o deklariranju hrane.

(2) Podaci iz stavka (1) točke a) ovoga članka nisu obvezni za predmete koji su, zbog svojih osobina, jasno namijenjeni za dodir s hranom.

(3) Podaci koji se zahtijevaju u stavku (1) ovoga članka moraju biti jasno vidljivi, čitljivi i neizbrisivi.

(4) Zabranjuje se trgovina na malo materijala i predmeta ako podaci iz stavka (1) toč. a), b) i e) nisu napisani jezikom koji je lako razumljiv kupcima.

(5) Deklaracija predmeta i materijala koji se stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine mora biti napisana na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(6) Stavci (4) i (5) ovoga članka ne sprečavaju višejezično navođenje pojedinosti deklariranja.

Članak 9.
(Deklariranje u maloprodaji)

(1) U fazi maloprodaje podaci koji se zahtijevaju u članku 8. stavku (1) ovoga Pravilnika moraju biti prikazani na:

- a) materijalima i predmetima ili na njihovim pakiranjima; ili
- b) oznakama koje su pričvršćene na materijale i predmete ili na njihova pakiranja; ili

c) natpisu koji je u neposrednoj blizini materijala i predmeta i koji je jasno vidljiv kupcima; međutim za podatke iz članka 8. stavka (1) točke c) ovoga Pravilnika ova opcija vrijedi samo ako, iz tehničkih razloga, podaci ili deklaracija na kojoj su sadržani ti podaci ne može biti pričvršćena na materijale i predmete ili u fazi proizvodnje ili u fazi prodaje.

(2) U fazama stavljanja na tržište, osim faze maloprodaje, podaci koji se zahtijevaju u članku 8. stavku (1) ovoga Pravilnika moraju se izložiti na:

- a) popratnim dokumentima; ili
- b) deklaracijama ili pakiranjima; ili
- c) samim materijalima i predmetima.

(3) Podaci predviđeni člankom 8. stavkom (1) toč. a), b) i e) ovoga Pravilnika ograničeni su na materijale i predmete koji su sukladni s:

- a) kriterijima utvrđenim u članku 5. ovoga Pravilnika, a ako je to primjenjivo, i u članku 6. ovoga Pravilnika, i
- b) posebnim mjerama iz članka 7. ovoga Pravilnika ili, u njihovom nedostatku, s odgovarajućim propisima koji se odnose na te materijale i predmete.

Članak 10. (Izjava o sukladnosti)

- (1) Posebne mjere iz članka 7. ovoga Pravilnika zahtijevaju da se uz materijale i predmete na koje se te mjere odnose priloži pismena izjava o sukladnosti s propisima koji se na njih primjenjuju.
- (2) Izjavu iz stavka (1) ovoga članka izdaje proizvođač ili uvoznik koji je registriran u Bosni i Hercegovini.
- (3) Odgovarajuća dokumentacija kojom se dokazuje sukladnost dostupna je, na zahtjev, nadležnim tijelima.

Članak 11. (Sljedivost)

- (1) Radi lakše kontrole i povlačenja neispravnih proizvoda u svim fazama, osigurava se sljedivost materijala i predmeta, informiranje potrošača i utvrđivanje odgovornosti.
- (2) Poštivajući tehnološke izvodivosti, subjekti u poslovanju dužni su uspostaviti sustave i postupke kako bi se omogućila identifikacija gospodarskih subjekata iz kojih i u koja se dostavljaju materijali ili predmeti i, ako je to odgovarajuće, tvari ili proizvodi na koje se odnosi ovaj Pravilnik i njegove provedbene mjere, a koji se koriste u njihovoj proizvodnji. Ti podaci su, na zahtjev, dostupni nadležnim tijelima.
- (3) Materijali i predmeti koji se stavljaju na tržište moraju se identificirati posebnim sustavom koji omogućava njihovu sljedivost putem deklariranja ili odgovarajuće dokumentacije ili podataka.

Članak 12. (Znanstveni odbor)

- (1) Agencija osniva Znanstveni odbor, kao stručno tijelo za utvrđivanje i primjenu novih znanstvenih mišljenja i saznanja, čiji su članovi stručnjaci za kvalitetu i primjenu materijala i predmeta namijenjenih za dodir s hranom.
- (2) Znanstveni odbor sudjelovat će u radu međunarodnih organizacija koje donose preporuke i standarde o materijalima i predmetima namijenjenim za dodir s hranom, te će pri dvojabama ili različitim tumačenjima rezultata istraživanja ili analiza uzimati mišljenja tih organizacija u svojim preporukama.

- (3) Znanstveni odbor sve svoje aktivnosti mora provoditi s visokim stupnjem transparentnosti.

Članak 13.
(Zaštitne mjere)

- (1) U slučaju postojanja osnovanih indicija, nastalih kao rezultat novih informacija ili preispitivanja postojećih informacija, da uporaba materijala ili predmeta ugrožava zdravlje ljudi, iako je u skladu s odgovarajućim posebnim mjerama, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije, može privremeno suspendirati ili ograničiti korištenje tih materijala ili predmeta.
- (2) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije, o tome će odmah obavijestiti države s kojima je potpisao ugovor o slobodnoj trgovini i obrazložiti svoju odluku.
- (3) Ako Vijeće ministara Bosne i Hercegovine smatra potrebnim izmjene posebnih mjera radi ispravljanja poteškoća navedenih u stavku (1) ovoga članka i osiguravanja zaštite zdravlja ljudi, te će se izmjene usvojiti u skladu s postupkom iz članka 7. stavka (2) ovoga Pravilnika.
- (4) Suspenzija ili ograničenje može biti zadržano do usvajanja izmjena iz stavka (3) ovoga članka ili dok Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije, odbije usvojiti te izmjene.

DIO DRUGI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14.
(Službene kontrole i inspeksijski nadzor)

- (1) Službene kontrole i inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Pravilnika provode se sukladno važećim propisima o službenoj kontroli hrane i hrane za životinje.
- (2) Agencija, u suradnji s nadležnim tijelima, ako je to potrebno, izrađuje tehničke smjernice o uzorkovanju i testiranju kako bi se olakšao koordinirani pristup primjene stavka (1) ovoga članka.
- (3) Referentni laboratoriji za materijale i predmete u dodiru s hranom, ovlaštene su sukladno posebnom propisu, pomagati će nadležnim tijelima u primjeni odredaba stavka (1) ovoga članka tako što će doprinositi visokoj kvaliteti i ujednačenosti rezultata analize.

Članak 15.
(Prijelazne odredbe)

Materijali i predmeti koji nisu u skladu s ovim Pravilnikom, a prema važećim su propisima stavljeni na tržište prije dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika, mogu se prodavati do isteka zaliha, a najkasnije tri godine od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 16.
(Stupanje na snagu)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Članak 11. ovoga Pravilnika primjenjivat će se nakon proteka dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, v. r.

ANEKS I.

POPIS SKUPINA MATERIJALA I PREDMETA ZA KOJE SE MOGU UTVRDITI POSEBNE MJERE

1. Aktivni i inteligentni materijali i predmeti
2. Adhezivi
3. Keramika
4. Pluto
5. Gume
6. Staklo
7. Ionsko izmjenjivačke smole
8. Metali i slitine
9. Papir i karton
10. Plastika
11. Tiskarsko crnilo
12. Regenerirana celuloza
13. Silikoni
14. Tekstil
15. Lakovi i premazi
16. Vosak
17. Drvo

ANEKS II.

OZNAKA

